

**Pamatnostādnes par efektīva dialoga
uzlabošanu starp kompetentajām
iestādēm, kuras uzrauga apdrošināšanas
sabiedrības, un obligātajiem revidentiem
un revīzijas uzņēmumiem, kuri veic
obligāto revīziju apdrošināšanas
sabiedrībās**

Ievads

- 1.1. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 537/2014 (2014. gada 16. aprīlis) par īpašām prasībām attiecībā uz obligātajām revīzijām sabiedriskas nozīmes struktūrās¹ 12. panta 2. punktu EAAPI, ņemot vērā pašreizējo praksi, izdod pamatnostādnes kompetentajām iestādēm, kas uzrauga apdrošināšanas sabiedrības, lai varētu vieglāk izveidot un uzturēt efektīvu dialogu starp kompetentajām iestādēm, kuras uzrauga apdrošināšanas sabiedrības, un obligātajiem revidentiem un revīzijas uzņēmumiem, kuri veic obligāto revīziju šajās sabiedrībās. Lai nostiprinātu apdrošināšanas un pārapsdrošināšanas sabiedrību uzraudzību un apdrošinājuma ņēmēju aizsardzību, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/138/EK (2009. gada 25. novembris) par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapsdrošināšanas jomā² (turpmāk tekstā — direktīva „Maksātspēja II”) un jo īpaši tās 68. un 72. pantā ir noteiktas tiesiskās prasības obligātajiem revidentiem nekavējoties ziņot par jebkuriem faktiem, kas var būtiski ietekmēt apdrošināšanas vai pārapsdrošināšanas sabiedrības finanšu situāciju vai administratīvo organizāciju. Tomēr papildus uzraudzības uzdevumiem, kuros ietilpst minētais pienākums ziņot par šādiem nopietniem faktiem un pārkāpumiem, var rīkot efektīvu dialogu starp uzraudzības iestādēm un obligātajiem revidentiem un revīzijas uzņēmumiem.
- 1.2. EAAPI ciešā sadarbībā ar Eiropas Banku iestādi (turpmāk tekstā — EBI) pārbaudīja pašreizējo uzraudzības praksi attiecībā uz komunikāciju starp kompetentajām iestādēm, kuras uzrauga apdrošināšanas un pārapsdrošināšanas sabiedrības Eiropas Savienībā un Eiropas Ekonomikas zonā (turpmāk tekstā — EEZ), un obligātajiem revidentiem un revīzijas uzņēmumiem, kuri veic revīziju šajās uzraudzītajās apdrošināšanas un pārapsdrošināšanas sabiedrībās. Visas novērtējumā iesaistītās uzraudzības iestādes regulāri un *ad hoc* gadījumos sazinās ar obligātajiem revidentiem un apmainās viedokļiem. Taču šo savstarpējo saziņu nereglamentē oficiālu noteikumu kopums. Lai uzlabotu atbilstīgu un efektīvu dialogu papildus kompetento iestāžu pilnvarām pieprasīt *ad hoc* informāciju saskaņā ar Direktīvas 2009/138/EK 35. panta 2. punkta c) apakšpunktu un papildus revidentu pienākumam ziņot saskaņā ar Direktīvas 2009/138/EK 72. pantu, EAAPI ievieša šīs principu veida pamatnostādnes EAAPI dalīborganizāciju atbalstam, lai tās varētu izstrādāt saskaņotu, piemērotu un samērīgu uzraudzības pieeju.
- 1.3. Šīs pamatnostādnes ir izdotas saskaņā ar EAAPI regulas 16. pantu³.
- 1.4. Šīs pamatnostādnes ir paredzētas kompetentajām iestādēm, kuras uzrauga apdrošināšanas un pārapsdrošināšanas sabiedrības.
- 1.5. Ja termini šajās pamatnostādnēs nav definēti, tiem ir tāda nozīme, kā noteikts tiesību aktos, kas minēti šā dokumenta ievadā.
- 1.6. Pamatnostādnes piemēro no 2017. gada 31. maija.

¹ OV L 158, 27.5.2014., 77. lpp.

² OV L 335, 17.12.2009., 1. lpp.

³ OV L 331, 15.12.2015., 48.–83. lpp.

1. pamatnostādne. Pieeja dialogam

- 1.7. Kompetentajām iestādēm ir jānodrošina, ka dialogs ar obligātajiem revidentiem un revīzijas uzņēmumiem, kuri veic obligāto revīziju, ir atklāts un konstruktīvs, turklāt arī pietiekami elastīgs, lai varētu risināt negaidītus notikumus nākotnē.
- 1.8. Kompetentajām iestādēm ir jāveicina savstarpējā izpratne par dialogā iesaistīto pušu uzdevumiem un pienākumiem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 537/2014 34. pantā un Direktīvas 2009/138/EK 64.–71. pantā minētajām prasībām par konfidencialitāti un dienesta noslēpumu. Kompetentajām iestādēm jo īpaši ir jānodrošina dialogā izpaustās informācijas konfidencialitāte un tas, ka šī informācija nepārkāpj informācijas atklāšanas ierobežojumu, kas noteikts līgumā vai tiesību aktos, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 537/2014 12. panta 3. punktu un Direktīvas 2009/138/EK 68. pantu.
- 1.9. Kompetentajām iestādēm ir jānodrošina, ka uzraudzītā apdrošināšanas vai pārāpdrošināšanas sabiedrība vienmēr ir galvenais informācijas avots uzraudzības un obligātās revīzijas vajadzībām un ka dialogā iegūtā informācija neaizstāj tās darbu.
- 1.10. Kompetentajām iestādēm ir jāpiemēro uz risku orientēta pieeja komunikācijas biežumam un līmenim, lai komunikācija būtu samērīga. Komunikācijas līmeni var iedalīt regulārā dialogā un pārrunās par aktuāliem, nenovēršamiem vai steidzamiem notikumiem.
- 1.11. Kompetentajām iestādēm ir regulāri jānovērtē, vai komunikācija un informācijas apmaiņa atbilst dialoga mērķiem, kas norādīti šajā pamatnostādnē, un attiecīgi jākorģē sava pieeja.

2. pamatnostādne. Izpaužamās informācijas raksturs

- 1.12. Kompetentajām iestādēm ir jāapsver tādas informācijas apmaiņa, kas attiecas uz dialogā iesaistīto pušu uzdevumiem un ir abām pusēm būtiska un piemērojama.
- 1.13. Sagatavojot un veicot dialogu un komunicējot ar obligātajiem revidentiem vai revīzijas uzņēmumiem, kompetentajām iestādēm ir jārisina jautājumi un jāsniedz informācija, kas saistīta ar sabiedrību, saistīta ar nozari, ir aktuāla un radusies no jauna. Šajā gadījumā var izveidot dialogā risināmo jautājumu standarta sarakstu. Vienlaikus kompetentajām iestādēm ir jāveicina obligāto revidentu un revīzijas uzņēmumu aktīva līdzdalība, atlasot attiecīgos jautājumus un izpaužamo informāciju.
- 1.14. Kompetentajām iestādēm ir jāizvērtē, vai informācija attiecas uz sabiedrības uzraudzību, un vajadzības gadījumā tās var pieprasīt attiecīgu informāciju no obligātajiem revidentiem vai revīzijas uzņēmumiem. Dažas no informācijas jomām ir šādas: sabiedrības ārējā vide, korporatīvā pārvaldība un iekšējā vadība, darbības turpināšanas princips, revīzijas pieeja, komunikācija ar administratīvo, vadības vai uzraudzības struktūru un sabiedrības revīzijas komiteju, kapitāla vērtēšana un atbilstība, investīcijas, kā arī citi attiecīgi dokumenti. Kompetentajām iestādēm arī jāapsver iespēja izpaust ar konkrēto sabiedrību saistītu informāciju no jaunākajiem uzraudzības novērtējumiem vai pārskatiem, regulatīvajiem ziņojumiem, uzraudzības pasākumiem, kas tiek piemēroti sabiedrībai, jautājumiem, kas skar sabiedrības darbības turpināšanu, un ar nozari saistītiem jautājumiem, piemēram, reglamentējošiem vai makroekonomikas notikumiem. Ja sabiedrība ietilpst starptautiskā

apdrošināšanas grupā, kompetentajām iestādēm un jo īpaši grupas revidentiem arī ir jāapsver iespēja iekļaut attiecīgos grupas revīzijas jautājumus.

- 1.15. Kompetentajām iestādēm ir jāņem vērā pieejamās informācijas veids dažādos obligātās revīzijas cikla posmos, plānojot laika grafiku dialogam ar revidentiem.

3. pamatnostādne. Dialoga veids

- 1.16. Kompetentajām iestādēm ir jāapsver un jāizvēlas vispiemērotākie un efektīvākie dialoga kanāli un metodes, ņemot vērā dialoga konkrētos apstākļus.
- 1.17. Kompetentajām iestādēm ir jāizvēlas dialoga kanālu un metožu piemērotākā kombinācija, ko var lietot gan regulāri, gan *ad hoc*, proti, rakstveida un mutvārdu komunikācija, tostarp tālruņa zvani un klātienes sanāksmes. Kompetentajām iestādēm ir jāveicina regulāra klātienes sanāksmju rīkošana, lai uzlabotu atklātu komunikāciju, jo īpaši pirmoreiz sākot dialogu ar dalībniekiem.
- 1.18. Kompetentajām iestādēm ir jāglabā komunikācijas reģistrs savām iekšējām vajadzībām, lai nodrošinātu komunikācijas pārņemšanu.

4. pamatnostādne. Pārstāvji dialogā

- 1.19. Kompetentajām iestādēm ir jāapsver iespēja aicināt kompetentās iestādes un obligāto revidentu vai revīzijas uzņēmumu pārstāvjus, kuri ir zinoši, informēti un organizācijas vai uzņēmumu pilnvaroti apmainīties ar informāciju, kas attiecas uz dialogu.
- 1.20. Kompetentajām iestādēm ir jāapsver dalībnieku skaits un uzdevumi, kas ir piemēroti abām dialogā iesaistītajām pusēm, ņemot vērā dialogā apspriežamos jautājumus un vērtējamās(-o) sabiedrības(-u) konkrēto raksturu un apstākļus.
- 1.21. Kompetentajām iestādēm ir jāizvērtē dalībnieku skaits tā, lai būtu iespējams efektīvs un aktuāls dialogs un vienlaicīgi aizsargāta dialoga satura konfidencialitāte. Kompetentajām iestādēm ir jānodrošina, ka dialoga primārie dalībnieki ir uzraudzības iestādes pārstāvis, kurš darbojas kā grupas vadītājs, un galvenie revīzijas partneri. Kompetentajām iestādēm ir jāapsver citu attiecīgu dalībnieku iesaiste no kompetentās iestādes un, komunicējot ar obligātajiem revidentiem vai revīzijas uzņēmumiem, attiecīgu dalībnieku iesaiste no obligātajiem revidentiem vai revīzijas uzņēmumiem atkarībā no temata, piemēram, IT speciālistu, vecāko grāmatvežu, aktuāru vai vērtēšanas speciālistu iesaiste.
- 1.22. Kompetentajām iestādēm ir jāizvērtē, vai konkrētos apstākļos un atkarībā no apspriežamajiem jautājumiem līdztekus 1.19.–1.21. punktā minētajam dialogam būtu lietderīgi rīkot trīspusējas sanāksmes ar sabiedrības pārstāvjiem, jo īpaši tās revīzijas komiteju, lai panāktu efektīvu dialogu. Tāpat arī kompetentā iestāde drīkst vajadzības gadījumā uzaicināt kompetentās iestādes, kas nodarbojas ar finanšu tirgu uzraudzību vai revidentu publisku pārraudzību. Arī šajā gadījumā piemēro 1. pamatnostādnes 1.8. punktā minētās prasības par konfidencialitāti un dienesta noslēpumu.

5. pamatnostādne. Dialoga biežums un laika grafiks

- 1.23. Kompetentajām iestādēm ir jāapsver iespēja plānot regulārus dialogus tik bieži, cik tas vajadzīgs, lai panāktu efektīvu dialogu saskaņā ar 1. pamatnostādnes

1.10. punktu. Kompetentajām iestādēm ir jāņem vērā uzraudzības pārbaūžu un obligāto revīziju plānošanas cikls, lai, apspriežoties ar otro dialogā iesaistīto pusi, izstrādātu vispiemērotāko dialoga laika grafiku.

- 1.24. Kompetentajām iestādēm ir jāizvērtē, vai ir vajadzīgs *ad hoc* dialogs, ja rodas svarīgi jautājumi, kas ir nekavējoties jārisina.
- 1.25. Kompetentajām iestādēm ir regulāri jānovērtē, vai izvēlētais biežums un laika grafiks ir piemērots un samērīgs attiecībā pret to, kā tas ietekmē to uzraudzības uzdevumus, vai attiecībā pret sabiedrības obligāto revīziju. Nodrošinot samērīgu pieeju un dialogus par apdrošināšanas sabiedrībām, kas ir ļoti riskanti un kam neveiksmes gadījumā var būt liela ietekme, kompetentajām iestādēm ir jāapsver sanāksmju rīkošana vismaz reizi gadā.

6. pamatnostādne. Kopējs dialogs ar revidentiem vai revīzijas uzņēmumiem

- 1.26. Lai veicinātu efektīvāku dialogu nozares un valsts mērogā, kompetentajām iestādēm ir jāapsver iespēja regulāri — vismaz reizi gadā — vajadzības gadījumā rīkot kopēju dialogu ar obligātajiem revidentiem, lai varētu apmainīties viedokļiem par aktuāliem un jauniem notikumiem. Līdzīgi, kā saistībā ar 4. pamatnostādnes 1.22. punktā minētajiem noteikumiem, kompetentā iestāde drīkst vajadzības gadījumā uzaicināt kompetentās iestādes, kuras nodarbojas ar finanšu tirgu uzraudzību vai revidentu publisku pārraudzību.
- 1.27. Kompetentajām iestādēm ir jānodrošina tas, ka šajās sanāksmēs neizpauž ar sabiedrību saistītu informāciju un piemēro tās pašas prasības par konfidencialitāti un dienesta noslēpumu, kas attiecas uz atsevišķiem dialogiem un ir minētas 1. pamatnostādnes 1.8. punktā.

Atbilstība un ziņojumu sniegšanas noteikumi

- 1.28. Šajā dokumentā ir ietvertas pamatnostādnes, kas izdotas saskaņā ar EAAPI regulas 16. pantu. Saskaņā ar EAAPI regulas 16. panta 3. punktu kompetentajām iestādēm un finanšu iestādēm jācenšas nodrošināt atbilstību pamatnostādņēm un ieteikumiem.
- 1.29. Kompetentajām iestādēm, kuras nodrošina atbilstību vai gatavojas nodrošināt atbilstību šīm pamatnostādņēm, atbilstošā veidā jāietver tās savā tiesiskajā regulējumā vai uzraudzības sistēmā.
- 1.30. Kompetentās iestādes divu mēnešu laikā pēc tulkojuma publikācijas apstiprina EAAPI, ka tās nodrošina atbilstību vai gatavojas nodrošināt atbilstību šīm pamatnostādņēm, minot neatbilstības iemeslus.
- 1.31. Ja līdz minētajam termiņam atbilde nav saņemta, tiek uzskatīts, ka kompetentā iestāde nenodrošina atbilstību ziņošanas noteikumiem un par to attiecīgi tiks ziņots.

Nobeiguma noteikums par pārskatīšanu

- 1.32. EAAPI veic šo pamatnostādņu pārskatīšanu.